

Suomen virtuaaliyliopiston strategia

Visio:

Vuoteen 2005 mennessä laadukkaat, eettisesti ja taloudellisesti kestävät verkostoituneen opetuksen ja tutkimuksen toimintatavat ovat laajasti käytössä Suomen yliopistoissa

I JOHDANTO

Tieto- ja viestintätekniiikan laajeneva hyväksikäyttö on olennainen osa yliopistopedagogiikan kehittämistä. Koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategiassa 2000–2004 asetettiin tavoite, että vuoteen 2004 mennessä *"tasokas, eettisesti ja taloudellisesti kestävä verkostopohjaisen opetuksen ja tutkimuksen toimintatapa on vakiintunut"*.

Suomen yliopistot perustivat 18.1.2001 Suomen virtuaaliyliopisto -konsortion. Konsortiosopimuksen mukaan Suomen virtuaaliyliopisto (jatkossa SVY) yhteistyössä jäsentensä kanssa:

- ▶ kehittää korkeakoulutasoisia tietoverkkopohjaisia koulutus- ja opintopalveluja,
- ▶ koordinoi verkko-opintotarjontaa, opinto-ohjausta ja tutkijaverkkojen toimintaa,
- ▶ kehittää koulutusohjelma-, opiskelija- ja opintosuoritusrekistereitä ja tietokantoja,
- ▶ harjoittaa julkaisutoimintaa,
- ▶ tekee toiminnan edellyttämiä sopimuksia,
- ▶ perustaa tarvittavia toimielimiä,
- ▶ voi kerätä toimintansa rahoittamiseksi maksuja.

SVY:lla ei ole omaa tiedeopetustarjontaa eikä sillä ole tutkintojen myöntämisoikeutta. SVY edistää yliopistojen verkostoituvaa opetus- ja tutkimustoimintaa tarjoamalla tukipalveluita. SVY voi myös esittää yliopistoille suosituksia kehittämistoimenpiteiksi.

Strategisilla valinnoilla pyritään siihen, että vuonna 2004 on saavutettu ne tavoitteet, joita konsortio on itselleen asettanut ja että SVY:lla on hyvät toimintaedellytykset sen aseman vakiinnuttua vuoteen 2005 mennessä. SVY:n ensimmäinen strategia ulottuu vuoteen 2005 saakka. Tämän strategian pohjalta määritetään tarkemmin SVY:n tuottamat palvelut ja niiden kehittämisen ja tuottamisen edellyttämät vuosittaiset toimintasuunnitelmat.

2 MÄÄRITELMIÄ

2.1 Suomen virtuaaliyliopisto ja sen toiminta

SVY on yliopistojen perustama, virtuaaliyliopistotoimintaa harjoittava organisaatio. Virtuaaliyliopistotoiminta on tieto- ja viestintäteknikan käyttöä opetuksessa, hallinnossa, opiskelijoiden ohjauksessa sekä tutkimuksen tukipalvelujen järjestämisessä. Virtuaaliyliopistotoimintaan liittyy verkostoituva yhteistyö eri toimijoiden kanssa.

Yliopistoilla on sekä omista tavoitteistaan lähtevää virtuaaliyliopistotoimintaa että valtakunnallisesti yhteistä SVY-toimintaa.

SVY:n tarkoituksena on kehittää virtuaaliopetuksen käytänteitä ja yhteistyöverkostoja luontevaksi osaksi koko suomalaista korkeakoulujärjestelmää (perusopetus, jatkokoulutus, avoin yliopisto ja täydennyskoulutus). SVY-toiminta on yhteistyön esteiden tunnistamista ja poistamista sekä tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön ja sähköisen asioinnin edistämistä.

2.2 Tieto- ja viestintäteknikan käyttö opiskelussa ja opetuksessa

Tieto- ja viestintäteknikan (tvt) opetuskäyttö on uusien teknologioiden hyödyntämistä opetuksessa pedagogisesti mielekkäällä tavalla. Tällä hetkellä tv:n opetuskäytöllä tarkoitetaan mm. Internetin (www) sekä audio- ja video-neuvotteluteknikoiden, cd- ja dvd-esitysten ja vuorovaikutteisten sovellusten sisällyttämistä osaksi oppimisympäristöjä. SVY tukee tv:n opetuskäyttöä kehittämällä ja tarjoamalla sähköistä asiointia tukevia palveluja (mm. yhteiset tietokannat, yhteensopivat tietojärjestelmät, henkilöiden sähköinen tunnistaminen). Näin toimien turvataan SVY:n palvelujen laaja saavutettavuus.

SVY:n toimintaan liittyvä tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntävä opetus ja opiskelu voivat perustua sekä yliopistojen välisiin ratkaisuihin että yksittäisen yliopiston omiin ratkaisuihin. SVY:n tavoitteena on sekä yliopistojen yhteisesti tarjoaman valtakunnallisen opetuksen että yliopistojen paikallisen, tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntävän opetuksen edistäminen.

Opetusmuodot voivat vaihdella täysin tietoverkkovälitteisestä opetuksesta tieto- ja viestintäteknisiin ratkaisuihin tuettuun kontaktiopetukseen. Olennaista on, että tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään opettajan ja opiskelijoiden työskentelyssä tavoilla, jotka ovat paikan ja/tai ajan suhteen joustavia ottaen kuitenkin huomioon opettajan työskentelyedellytykset. Opiskelija voi käydä keskustelua verkossa opettajan, muiden asiantuntijoiden sekä toisten opiskelijoiden kanssa ja saada ohjausta sekä kurssin suorittamiseen liittyviä materiaaleja tietoverkon välityksellä.

SVY:n tavoitteen mukaisesti opetuksen järjestelyissä pyritään minimoimaan järjestävän yliopiston ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden tarve matkustaa opetuksesta vastaavalle yliopistopaikakunnalle. Pakollisen lähiopetuksen muodot, ajankohdat ja määrä tulee myös täsmällisesti kuvata opetustiedoissa. Opiskeluun voi sisältyä myös lähiohjausta, tenttejä ym. valvottuja suoritus-tilanteita.

2.3 SVY:n toimintaa ohjaavat arvot

SVY:n toiminta perustuu yksilöiden ja yhteisöjen väliseen yhteistyöhön, jota ohjaavat seuraavat arvot:

- ▶ Toimijoiden välinen *luottamus* on verkostoituvan yhteistyön edellytys.
- ▶ *Kriittisyys* on yliopistotoiminnan perusarvo. SVY:n tehtävänä on jatkuvasti arvioida sekä oman valtakunnallisen palvelutehtävänsä että jäsenyliopistojensa palvelukäytänteiden perusteita.
- ▶ SVY pyrkii tarjoamaan kannustavan ja palkitsevan työympäristön, jossa ihmisten *luovuus* pääsee esiin.
- ▶ SVY:ssa yliopistoilla ja muilla toimijoilla on mahdollisuus yhteistyöhön. SVY suuntaa kehitystä ja luottaa yhteistyössä syntyvän *asiantuntijuuden* arvoon.
- ▶ SVY perustaa sähköisen asioinnin ja tieto- ja viestintäteknologian kehittämistyön ja käytön *eettisesti* kestäville ratkaisuille, jotka ovat akateemisen työn normeja ja sosiaalisia prosesseja tukevia.
- ▶ SVY:n toiminta tukee *tasa-arvoa* opiskelu- ja tutkimuspalvelujen saatavuudessa. SVY tarjoaa tasa-arvoisen mahdollisuuden osallistua toiminnan kehittämiseen ja palveluiden hyväksikäyttöön yliopiston koosta riippumatta.
- ▶ *Kansainvälisillä* tutkimus- ja opetushankkeilla pyritään välittämään tietoa omasta osaamisesta ja saamaan käyttöön ulkomailta tarjolla oleva osaaminen.
- ▶ Paikasta riippumattoman opiskelun ja elinikäisen oppimisen edellytyksiä edistävä SVY pyrkii toteuttamaan *kestävän kehityksen* yleisiä periaatteita kaikessa toiminnassaan.
- ▶ Toiminnassa pyritään *korkeaan laatuun* ottaen huomioon *taloudellisesta tehokkuudesta* seuraavat reunaehdot.

3 STRATEGISET YLEISTAVOITTEET

SVY auttaa parantamaan ja tehostamaan jäsentensä kykyä hoitaa verkostoyhteistyön sekä tieto- ja viestintäteknikan tuella nykyisiä ja tulevia tehtäviään huomioiden yliopistokentässä tapahtuvat muutokset ja mm. Bolognan prosessin tuomat uudet haasteet. Tavoitteena ovat sellaiset opetuksen ja tutkimuksen tukipalvelut, jotka:

- ▶ hyödyntävät kunkin yliopiston omia vahvuuksia,
 - ▶ mahdollistavat yliopistojen keskittymisen nykyistä paremmin perustehtäviinsä,
 - ▶ edistävät yliopistojen keskinäistä yhteistyötä ja työnjakoa,
 - ▶ vahvistavat suomalaisen yliopistolaitoksen kansainvälistä asemaa,
 - ▶ parantavat sen vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä opiskelijoiden, opettajien ja sidosryhmien parissa
- sekä,
- ▶ säästävät pitkällä aikavälillä yliopistojen resursseja.

4 YLIOPISTO-OPISKELUA JA OPETUSTA TUKEVAT PALVELUT

Tutkimukseen perustuvasta opetuksesta ja sen kehittamisestä vastaavat yliopistot.

Opetusta ja opiskelua tukevilla SVY:n palveluilla tarkoitetaan konsortion jäsenten yhteistoimin tuottamia ja SVY:n piirissä laajasti käytettävissä olevia ohjaus- ja tietopalveluja sekä näihin palveluihin perehdyttävää koulutus- ja neuvontatoimintaa.

SVY:n tärkein tehtävä on tuottaa ja tarjota korkealaatuisia ja kilpailukykyisiä palveluja ensisijaisesti jäsenyliopistojen opiskelijoille ja henkilökunnalle. SVY-kokonaisuudessa toteutetaan mm:

- ▶ yhteisiä palveluhankkeita,
- ▶ alueellisia verkostohankkeita,
- ▶ tieteenalojen verkostohankkeita.

Näiden lisäksi SVY on mukana sellaisissa valtakunnallisissa hankkeissa, jotka tukevat tämän strategian toteuttamista. Palveluiden kilpailukyky perustuu:

- ▶ laajapohjaiseen tarvemäärittelyyn
- ▶ suunnitelmalliseen ja avoimeen kehittämistoimintaan sekä
- ▶ resurssien ja työnjaon tehokkaaseen hyödyntämiseen tuotannon ja ylläpidon ratkaisuisissa.

SVY edistää teknologian käyttöönottoa huomioiden tieteenalakohtaisesti arvot ja sosiaaliset prosessit. Tämä tarkoittaa eri toimijaryhmien toimintatapojen huolellista tunnistamista ja niihin pohjautuvien hyvien käytäntöjen vahvistamista ja tarjoamista yhteiseen käyttöön.

Oppimisympäristöjen kehitystyössä painopiste on sellaisten ympäristöjen suunnittelussa, joissa tuetaan tiedon esittämisen ja työstämisen eri muotoja sekä opiskelijoiden ja asiantuntijoiden välistä vuorovaikutusta. Tällaisten oppimisympäristöjen käyttö korvaa vähitellen järjestelmät, joissa tv:tä käytetään lähinnä tiedon varastointiin, kopiointiin, yhdistelyyn ja jakeluun.

Oppimisympäristöihin liittyvien opetusohjelmien ja muiden verkko-opetuksen teknisten ratkaisujen on tuettava erilaisen tiedon (mm. teknisen, esteettisen, praktisen tiedon) esittämisen muotoja. Samalla niiden on tuettava tiedon tuottamisen vaihtoehtoisia prosesseja.

Uusien mahdollisuuksien käyttöönotossa ovat yliopistojen opettajat avainasemassa, joten kehittämiskaudella myös heille suunnattujen tukijärjestelmien kuormitus kasvaa. SVY tukee sellaisten oppimiskeskustyyppisten toimintaratkaisujen vakiinnuttamista, joissa yhdistyvät työnjaollisesti kestäväällä tavalla yliopistojen kirjastojen, atk-yksiköiden ja opetuksen muiden tukiyksiköiden olemassa olevat resurssit.

Yliopistojen henkilökunnan ammatillisten sekä opiskelijoiden opintososiaalisten tarpeiden muutosta seurataan yhteistyössä verkostojen ja etujärjestöjen kanssa. Samalla tuetaan yhteisesti sovitavien valtakunnallisen tason suositusten saavuttamista mm. tuottamalla tvt-osaamisen analysointiin soveltuvia arvioinnin työkaluja. Etätöiden teknisiä, sosiaalisia ja oikeudellisia edellytyksiä tutkitaan ja kehitetään joustavan opiskelijaliikkuvuuden ja verkostoituvan opetustyön kestäväksi perustaksi.

Tavoitteena on, että SVY:n palveluiden tuella yliopistot saavat jakeluun runsaasti laadukkaita yliopistojen itse tai yhteistoiminnallisesti tuottamia koulutusohjelmia ja opintojaksoja. Tavoitteena on edistää opiskelijoiden hakeutumista tällaiseen opiskeluun.

Tarjottavan verkko-opetuksen opetuskielivalikoimaa monipuolistetaan huolehtien kuitenkin ensisijaisesti kotimaisten opiskelijoiden äidinkielen opetuksen riittävästä tarjonnasta. Ruotsinkielistä opetustarjontaa kehitetään verkostossa, jossa ovat mukana ruotsinkieliset ja kaksikieliset yliopistot ja ammattikorkeakoulut.

SVY tukee yliopisto-opetuksen kansainvälistä näkyvyyttä tuomalla esiin suomalaista erityisosaa-
mista ja yliopistojen yhteistyötä. Tässä käytetään hyväksi kunkin yliopiston omia kansainvälisiä
verkostoja sekä SVY:n asemaa laaja-alaisena toimijana eurooppalaista koulutusalueetta luotaessa.
Kansainvälisen opetustarjonnan kehittämisessä pyritään kattavaan yhteistyöhön. Kustannusten
kohdentamista varten kehitetään vastaavanlaisia maksujärjestelmiä kuin yliopistojen välillä koti-
maassa on käytössä.

SVY:n kehittämistavoitteet ovat saman suuntaiset kuin Bolognan prosessissa asetetut tavoitteet
opiskelijaliikkuvuuden esteiden poistamiseksi, tutkintojen vertailukelpoisuuden lisäämiseksi ja
opetustuotannon yhteiseksi laadunvarmistuskäytänteiksi. Strategiakaudella pyritään tiiviiseen yhteis-
työhön kansallisen ja kansainvälisen tason kehittämistavoitteiden toteuttamisessa ja niihin liittyvien
ongelmien ratkaisemisessa.

SVY:n tavoitteena on palvella yliopistoja mm. opintoja koskevien tietokantojen kehittämisessä
sellaisiksi, että jäsenyliopistot voivat laatia opinto-oppaistaan tietokantapohjaiset ratkaisut. SVY
tuottaa tätä varten teknisen määrittelyn ja yhteisesti käytettäviä työkaluja. Opinto-oikeuden hake-
minen mm. verkko-opintoihin tehdään opiskelijoille mahdollisimman joustavaksi palvelulla, joka
perustuu sähköiseen asiointiin ja henkilön tunnistamiseen sekä eri yliopistojen opiskelijatietojärjes-
telmien integrointiin.

Yliopistojen virtuaaliyliopistotoiminnan kehittämistä tuetaan portaaliin rakennettavilla strategisen
suunnittelun ja päätöksenteon tukivälineillä ja niiden käyttöön perehdyttävällä valtakunnallisella
koulutuksella.

Yliopistojen rajat ylittävän sähköisen asioinnin edellyttämät ohjelmistojen muutokset ja uudet
ratkaisut otetaan huomioon kunkin yliopiston sekä SVY:n tulossopimuksissa ja Tieteen tietotek-
niikan keskus CSC:n toiminnassa.

5 TUTKIMUSTA TUKEVAT PALVELUT

Opiskelun tueksi kehitettävät toimintaympäristöt sekä opettajien verkostoituvan työskentelyn
tukiratkaisut ja sopimusmenettelyt ja tutkimuksen ja opetuksen tiivistyvä vuorovaikutus palvelevat
tutkimustyöhön oppimista sekä tutkimuksen ohjausta ja tutkijoiden verkostoitumista.

Digitaalisten tietovarantojen kehittäminen ja niiden käytön esteiden purkaminen liittyvät erotta-
mattomasti sekä opiskelun että tutkimuksen toimintaedellytysten vahvistamiseen. Näiden palvelu-
jen määrittelytyö ja arviointi toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tietovarantojen kehit-
tämisessä, ylläpidossa ja käyttökoulutuksessa nojaututaan tieteellisten kirjastojen asiantuntemuk-
seen ja palveluihin yliopistokirjastojen verkoston strategian 2003–2007 vahvistamien periaattei-
den mukaisesti.

Yhteistyössä tutkijaverkostojen ja tutkimushankkeiden kanssa kartoitetaan tutkimuksen tukijärjes-
telmien perustamisen ja verkottamisen tarpeita sekä niiden ylläpidon edellytyksiä.

6 KANSAINVÄLISTYMISTÄ TUKEVAT PALVELUT

Kansainvälinen toiminta on olennainen osa suomalaisten yliopistojen tutkimus- ja opetustyötä. SVY tukee ulkomaisten opiskelijoiden rekrytointia CIMOn ja muiden vastaavien organisaatioiden kautta Suomen yliopistoihin sekä tukee vieraskielisten verkkokurssien laatimista ja tarjontaa yliopistoissa.

SVY:n verkostohankkeet ja kehittämysyksikkö osallistuvat sekä pysyviin kansainvälisiin yliopisto- verkostoihin että valikoituihin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin. SVY lisää suomalaisten yliopistojen painoarvoa ja toimintaedellytyksiä kansainvälisissä hankkeissa olemalla tehokas kansallinen kanava tiedon ja tulosten levityksessä. Virtuaaliyliopiston osallistumiseen merkittäviin kansainvälisiin kärkihankkeisiin on luotava taloudelliset edellytykset sekä julkisella erillisrahoituksella että yritys yhteistyöllä.

SVY:n kehittämysyksikkö ja verkostohankkeet tekevät tunnetuksi toimintamuotoaan ja palveluitaan kansainväliselle akateemiselle yhteisölle käyttäen portaalin englanninkielisiä palvelusivuja, kohdeutisointia sekä tuottamalla tiedotusaineistoja kansainvälisiin kongresseihin ja messu- tapahtumiin.

7 HALLINNON JA PÄÄTÖKSENTEON JÄRJESTÄMINEN

Projektityyppinen organisaatiomalli on ollut hyvä tapa käynnistää SVY:n kehittäminen. Se ei ole paras mahdollinen toimintamalli vastaamaan moniprojektisen kehittämistoiminnan ja palveluiden ylläpidon vaatimuksiin. SVY:n tulee olla joustavaan ja nopeaan, mutta läpinäkyvään, päätöksentekoon kykenevä organisaatio.

Strategian toteuttamisen edellyttämät hallinnolliset ratkaisut jaetaan kahteen vaiheeseen: projektitoiminta (2001–2004) ja palvelutuotanto (2004–).

7.1 Projektivaiheen hallinnon järjestely (2001–2004)

Ollennaiset toimijat strategisen tavoitetilan saavuttamiseksi SVY:ssä ovat *konsortiokokous* ja sen nimeämä *johtoryhmä*, *kehittämysyksikkö* sekä yliopistojen tarpeista syntyvät *yhteistyöverkostot*.

7.1.1 Konsortiokokous ja johtoryhmä

Konsortion jäseninä ovat kaikki Suomen yliopistot. Konsortio käyttää toimivaltaansa konsortio- kokouksissa, johon kukin jäsen ja opetusministeriö nimeävät yhden edustajan ja varaedustajan. Kokousten välillä toimivaltaa käyttää johtoryhmä, jonka puheenjohtaja on konsortiokokouksen puheenjohtaja. Konsortioon voi liittyä myös muita toimijoita kuten tutkimuslaitoksia ja kaupallisia toimijoita. Konsortioista voi myös erota omalla päätöksellä.

Konsortion vuosikokous esittää yliopistoille suosituksia tv:n opetuskäytön kehittämisalueista, tekee ministeriölle esityksiä yliopistojen yhteisistä kehittämiskohteista, hyväksyy kehittämysyksikölle ja sen johdolle toimintasuunnitelman sekä esittää kaikille toimijoille suosituksia valtakunnallisen verkostotoiminnan kehittämisalueista.

Projektivaiheen jälkeen konsortio jatkaa toimintaansa neuvottelukuntana yliopistojen tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön edistämiseksi. Konsortiokokous osallistuu perustettavan palveluyksikön toimielinten (hallitus, johtaja) valintaan.

Johtoryhmän tehtävänä on SVY:n strateginen suunnittelu ja kehittämysyksikön johtaminen konsortiokokousten välillä.

7.1.2 Kehittämysyksikkö

Konsortiosopimuksen ja -kokousten asettamia tavoitteita ja tehtäviä toteuttamaan on perustettu kehittämysyksikkö. Sen toimintaa ohjaa konsortiokokousten välillä johtoryhmä. Kehittämysyksikkö toimii vuoteen 2004 projektiorganisaationa Teknillisessä korkeakoulussa. Projektivaiheen aikana kehittämysyksikön tehtävänä on konsortiokokouksen hyväksymän strategian täytäntöönpano seuraavilla vastuualueilla:

- ▶ SVY:n hallinnon ja jäsenyliopistojen yhteistyökäytäntöjen kehittäminen omalla toimialallaan,
- ▶ sähköisen asioinnin ja tieto- ja viestintätekniikan laajan käytön edellyttämien, yliopistojen yhteisten standardien ja harmonisoitujen käytäntöjen määrittelytyön organisointi ja tukeminen; standardointisopimusten valmistelu yhteistyössä sopimusosapuolten kanssa,
- ▶ SVY-toiminnan edellyttämien sopimusmallien valmistaminen jäsenten käyttöön,
- ▶ yliopistojen ja konsortion käynnistämien hankkeiden tukeminen,
- ▶ SVY-toimintaa koskevien selvitysten tekeminen ja teettäminen,
- ▶ kansainvälisen kehityksen seuraaminen ja siitä tiedottaminen,
- ▶ SVY-toiminnasta tiedottaminen ja yhteydenpito tämän toiminnan edelleen kehittämisen mahdollistaviin yhteistyötahoihin,
- ▶ SVY:n portaalin ja portaalin kautta saavutettavien palveluiden määrittely, rakentaminen, ylläpito ja kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa,
- ▶ luotujen palvelutoimintojen toimivuuden ja tarvevastaavuuden varmistaminen.

7.1.3 Yliopistojen yhdyshenkilöverkosto

Yliopistojen yhdyshenkilöt muodostavat merkittävän vaikuttajan yliopiston ja muiden toimijoiden välillä tvt-käytäntöjä kehitettäessä ja toimeenpantaessa. Yhdyshenkilöiden tehtäviä ovat:

- ▶ Aktiivinen tiedon ja kokemusten välittäminen kehittämysyksikölle ja opetusministeriölle.
- ▶ Yliopistoissa ja SVY:ssä toteutettavista hankkeista tiedottaminen paikallisesti omassa yliopistossa ja valtakunnallisesti, hyödyntäen verkkopalveluita ja SVY:n portaalia.
- ▶ Osallistuminen SVY:n kehittämisaloitteita käsitteleviin ja arvioiviin asiantuntija- ja referenssi-ryhmien työskentelyyn.
- ▶ Toimiminen konsortioedustajan avustajana konsortiokokoukselta yliopistoille kohdistettavien arviointi- ja toimeenpanopyyntöjen käsittelyssä ja aineistojen esittelyssä.
- ▶ Toimiminen verkostohankkeiden koordinaattoreiden ja projektihenkilöstön tukihenkilönä suunniteltaessa, toteutettaessa ja raportoituessa virtuaalihankkeista.
- ▶ SVY:n toimintasuunnitelman toimeenpanon edistäminen omassa yliopistossa ja työn tuloksista raportointi.
- ▶ Toimiminen SVY:n palveluiden käyttöönottoa tukevien koulutustapahtumien yliopisto-kohtaisena yhteyshenkilönä.

7.1.4 Yhteistyöverkostot

Suomeen on jo muodostunut tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön yhteistyöverkostoja, kuten esimerkiksi Viestintätieteiden yliopistoverkosto. SVY tukee näiden yhteistyöverkostojen asemaa ja toimintaa. Verkostopohjaisen opetus-, tutkimus- ja hallintoyhteistyön keskeisiä kehittämistarpeita ovat:

- ▶ Toiminnallisesti ja teknisesti kestävien palveluratkaisujen tuottaminen
- ▶ Verkostojen hallinnointikäytänteiden kehittämistä ja vakiinnuttamista tukevien työkalujen määrittely

SVY:n konsortiokokous esittää vuosittain suosituksen valtakunnallisen verkostotoiminnan kehittämisalueista. SVY tukee verkostojen rahoituspohjan kehittämistä yliopistojen tarpeita paremmin vastaavaksi. Yhteistyöverkostot määrittävät omat sisällölliset tavoitteensa, toimintatapansa ja resurssinsa aina omista lähtökohdistaan.

SVY:n tukemissa verkostoissa hyödynnetään konsortion piirissä määritettyjä ja hyväksytyjä standardeja koskien:

- ▶ tieto- ja viestintäteknisiä ratkaisuja
- ▶ opinto- ja taloushallinnon yleisiä käytänteitä opiskelijaliikkuvuuden hallinnassa,
- ▶ projektitoiminnan laatujärjestelmiä,
- ▶ palvelujen laatujärjestelmiä.

7.2 Hallinnon järjestely palvelutuotantoon (2004–)

Vuosien 2003–2004 aikana kehitetään verkostoa siten, että vuoden 2005 alusta konsortioon kuuluu omakustannushintaisia palveluita yliopistoille tuottava oikeustoimikelpoinen yksikkö.

Perustettavan yksikön tehtävänä on kehittää, tuottaa ja välittää yliopistoille tieto- ja viestintäteknikan käyttöön pohjautuvia opetuksen, tutkimuksen ja hallinnon tukipalveluja.

Yksikön hallinto, rakenne ja palvelutarjonta määritellään yhteisellä sopimuksella sekä tämän strategian pohjalta tarkennettussa toimeenpanosuunnitelmassa vuoden 2003 aikana. Tämä mahdollistaa tarvittavien hallinnollisten järjestelyjen toteuttamisen vuoden 2004 aikana.

Yliopistot kehittävät edelleen yhteistyössä opetuksen ja tutkimuksen verkko- palveluja. Perustettava yksikkö toimii yliopistojen yhteisenä asiantuntija-organisaationa virtuaaliyliopistoasioissa. Kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvien kysymysten käsittelemiseksi konsortiokokous jatkaa neuvottelukuntana. Neuvottelukunnan tehtävänä on myös arvioida virtuaaliyliopistotoimintaa ja antaa sitä ohjaavia suosituksia. Neuvottelukunnassa on yliopistojen lisäksi opiskelijoiden etujärjestöjen, opetusministeriön ja elinkeinoelämän edustus.

SVY voi tehdä näin organisoituna mm. osto- ja myyntisopimuksia sekä hankkia hallintaansa ja hallinnoida tekijänoikeuksia.

7.3 Resursointi

Projektinaikainen resursointi toteutetaan opetusministeriön hankerahoituksella. Perustettavan yksikön taloussuunnittelu toteutetaan vuosien 2003–2004 aikana. Oikeustoimikelpoiseksi muodostettu yksikkö hankki rahoituksensa mm. seuraavista lähteistä:

- ▶ opetusministeriön osoittama toimintamenorahoitus
- ▶ palvelujen myynti
- ▶ kehittämishankkeiden projektirahoitus (kotimainen ja EU)

8 SVY-PALVELUIDEN TUOTTAMAT EDUT YLIOPISTOILLE

SVY on yliopistojen vahvuuksiin, yhteistyöhön ja työnjakoon perustuva kustannustehokas palveluja tuottava organisaatio. SVY:n palvelujen kasvavan kysynnän takaa niiden korkea laatu ja yliopistojen välisen yhteistyön tarpeet huomioon ottava tarvemäärittely. Laajojen palvelukokonaisuuksien käyttöönotto tapahtuu ohjatusti koulutuksen tuella, koska asiointiprosesseihin liittyy myös uusia, yliopistojen yhteisesti määrittelemiä käytänteitä.

Palveluista tiedotetaan laajasti eri käyttäjäryhmille. Strategiakaudella pyritään erityisesti suuria käyttäjäryhmiä palvelevien palvelujen tuottamiseen.

Opetustarjonta monipuolistuu ja vahvistuu, kun konsortion jäsenet hyödyntävät SVY:n mahdollisuudet täysimääräisesti omassa toiminnassaan.

Suunnitelmallisen yhteistyön pohjalta tuotetut palvelut ovat kilpailukyisiä. Yhteiseen käyttöön tarjottu opetus parantaa aidosti opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksia, monipuolistaa opintotarjontaa ja mahdollistaa oppiaineiden välisen työnjaon sekä asiantuntijuuden vaihdon.

Opiskelijaliikkuvuuteen liittyvän opintohallinnon käytänteet kehitetään yhtä joustaviksi kuin omassa yliopistossa opiskeltaessa.

Yliopistot toteuttavat yhteisesti sovittavat kansalliset rajapinnat tietojärjestelmiinsä. Tämän avulla SVY:n palvelutoiminnasta kehitetään teknisesti moitteetonta, luotettavaa ja kustannustehokasta. Kehittämisyksikkö, yliopistojen tietohallinnon johto ja Tieteen tietotekniikan keskus CSC ovat keskeisiä rajapintojen määrittelytyön toimeenpanijoita.

Kehitettävät palvelut valitaan yhdessä. Kehitystyö toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yliopistojen avainryhmien kanssa, jotka organisoituvat säännölliseen yhteistoimintaan sekä yliopistojen sisällä että valtakunnallisesti.

Palvelut ovat saavutettavissa SVY:n eri käyttäjäryhmille profiloituvan portaalin sekä siihen niveltävien paikallisportaalipalveluiden kautta. Palveluiden käyttöönoton tukemiseksi toteutetaan portaalin tiedotus- ja koulutus-suunnitelmat sekä tuetaan yliopistojen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategiatyötä. SVY:n tekniikkamuistion (5.11.2001) tavoitetilaa arvioidaan säännöllisesti ja pyritään tulosneuvottelujen yhteydessä turvamaan yliopistojen edellytykset saavuttaa muistiossa kuvatut tavoitetasot. Tuetaan hallinto-ohjelmistojen yhteentoimivuuden kehittämistä ja yliopistojen välisen esteettömän asioinnin mahdollistavien hallintokäytäntöjen luomista.

9 VIESTINTÄ, MARKKINOINTI JA PALVELUIDEN KÄYTTÖÖNOTTOKOULUTUS

SVY:n uudet toimintatavat ja kehitettävät palvelut tehdään tunnetuksi kaikille yliopistoyhteisön jäsenille. Yliopistojen henkilöstölle tarjotaan monimuotoista uusien palveluiden ja toimintojen käyttöönottokoulutusta. SVY:n verkostohankkeiden kehittämistyötä ja tuotteiden markkinointia tuetaan tarvelähtöisellä tiedotuksella. SVY tukee jäsenyliopistojensa verkko-opetuksen ja tutkimusverkostojen työtä esittelevän tiedotus- ja mainosmateriaalin tuotantoa kansallisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin. Monimediainen julkaisu tuotanto organisoidaan yhteistyössä yliopistojen, opetusministeriön ja Tieteen tietotekniikan keskus CSC:n kanssa.

SVY:n toimintatavat tehdään tunnetuksi yliopistoyhteisön jäsenten lisäksi:

- ▶ entisille ja potentiaalisille opiskelijoille,
- ▶ tutkimuslaitoksille ja yrityksille,
- ▶ poliittisille päätöksentekijöille ja hallinnolle,
- ▶ muille kotimaisille ja ulkomaisille yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille sekä
- ▶ medially ja median kautta suurelle yleisölle.

Projektivaiheen aikana viestinnän keskeisenä tavoitteena on kiinnostuksen herättäminen SVY:a kohtaan, SVY:n tavoitteiden tunnetuksi tekeminen sekä virtuaaliyliopistotoiminnan etujen esiin tuominen eri käyttäjä- ja sidosryhmille.

Palveluiden laajamittainen markkinointi ja käyttöönottokoulutus käynnistyy vakiinnutettavan palvelutuotannon myötä, ja tämän vaiheen tiedotukselle ja käyttöönottokoulutukselle laaditaan oma tarkennettu strategiansa projektivaiheen kokemusten pohjalta.

Portaali on avainasemassa SVY:n markkinoinnissa niin käyttäjille kuin sidosryhmillekin. Sen käytettävyys ja kommunikoivuus vaikuttaa ratkaisevasti palveluiden käyttöönottoon. Keskustelulle luodaan aktiivisesti edellytyksiä ja virikkeitä ja keskustelun tulokset otetaan huomioon kehittämis-toimenpiteissä. SVY:n portaalin ja yliopistojen paikallisportaalien kehittämisen vuorovaikutteisuutta tiivistetään. Yliopistoissa kehitettyjä hyviä käytäntöjä voidaan liittää valtakunnallisen verkkopalvelun osaksi ja vastaavasti keskusportaalin toiminnallisuuksia voidaan integroida tai sisällyttää yliopistojen verkkosivuihin. Tavoitteena on, että jäsenyhteisöt ja yhteistyökumppanit ottavat SVY:n portaalipalvelut luontevaksi ja säännöllisesti käytetyksi osaksi toimintaansa.

SVY:n toimintamallin ja palveluiden kansainvälinen tunnetuksi tekeminen ja yhteistyöedellytysten parantaminen vaatii jatkuvaa ponnistelua. Siksi kansainvälinen ulottuvuus ulkoisessa tiedotuksessa tarvitsee oman kehittämisstrategiansa ja resursointisuunnitelmansa.

SVY:n tiedotus tiedottaa laajalti yliopistojen ja verkostojen virtuaaliyliopistohankkeista ja kehitteillä olevista palveluista. Se tuottaa laadukasta tiedotus- ja markkinointimateriaalia toimijoiden yhteiseen käyttöön sekä alan kongresseihin ja tapahtumiin. SVY:n tiedotus näyttäytyy aitona lisä-resurssina ja lisäarvona yliopistojen, ylioppilaskuntien ja yliopiston ulkopuolisten partnereiden tiedotustoiminnalle.

10 ARVIOINTI

Arvioinnin tavoitteena on strategian mukaisesti varmistaa, että rakentuva kokonaisuus sekä toteutetut toiminnalliset ja tekniset ratkaisut:

- ▶ vastaavat yliopistojen tarpeita,
- ▶ ovat teknisesti hyvin toteutettuja,
- ▶ ovat taloudellisesti ylläpidettävissä,
- ▶ ovat hyväksyttävissä kansainvälisessä yhteistyössä ja arvioinnissa.

Arviointi ja sitä varten luotavat käytännöt palvelevat SVY:n rakentamista. Arvioinnilla pyritään varmistamaan myös kaikkien osahankkeiden laadukas toteutus koko projektin ajan. Portaaliin tuotetaan hankkeiden ja verkkopalveluiden itsearviointin välineitä ja kehittämisympäristöön organisoidaan käyttäjäpaneelien palautepalveluita.

SVY:n arviointi toteutetaan vaiheittain:

1. vaihe: Portaalin ja sen kautta tarjottavien palvelujen käytettävyyden arviointi
2. vaihe: Verkostoissa tuotettujen virtuaaliyliopistoratkaisujen vertaisarviointi
3. vaihe: Opettajien tv-taitotason kehittymisen arviointi
4. vaihe: SVY:n ulkoinen kansainvälinen arviointi toteutetaan yhteistyössä korkeakoulujen arviointineuvoston kanssa

Toiminnan laadun varmistamiseksi SVY:lle laaditaan projektiohjeisto ja laatukäsikirja.